

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย

คดีอาญาพระโขนง 1*

Applying good governance principles in the operation of the Office of the Special Prosecutor for Criminal Litigation, PhraKhanong 1*

สุพรรณรัตน์ เตชะวรัญญ์สกุล **

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษากระบวนการและวิธีการ, อุปสรรคและปัญหา, วิธีแก้ไขอุปสรรคและปัญหา และแนวทางในการพัฒนากระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ใช้วิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยสนาม โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานเป็นไปตามการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี คือ ประสิทธิภาพ, ประสิทธิผล, การตอบสนอง, ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้, เปิดเผย/โปร่งใส, หลักนิติธรรม, ความเสมอภาค, การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ, การกระจายอำนาจ และคุณธรรม/จริยธรรม อุปสรรคและปัญหา 1) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักนิติธรรมไม่อาจปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัด 2) ปัญหาการปฏิบัติงานยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล 3) ปัญหาข้าราชการฝ่ายอัยการยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน วิธีแก้ไขอุปสรรคและปัญหา 1) ในการปฏิบัติงานตามหลักนิติธรรมควรจัดฝึกอบรมข้าราชการฝ่ายอัยการอยู่เสมอ 2) ควรจัดทำระเบียบให้ชัดเจนว่ามีข้อมูลใดสามารถเปิดเผยได้ 3) ควรมีการจัดอบรมข้าราชการฝ่ายอัยการ พร้อมจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล แนวทางในการพัฒนากระบวนการและวิธีการ 1) ควรให้มีการจัดฝึกอบรมแก่ข้าราชการฝ่ายอัยการในการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ 2) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง 3) การจัดทำ MOU ระหว่างหัวหน้าสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 หัวหน้าศาลอาญาพระโขนง และหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาลที่อยู่ในเขตอำนาจ 4) ปลุกฝังความซื่อสัตย์ สุจริต และการรู้จักพอเพียงให้แก่ข้าราชการฝ่ายอัยการ 5) ควรจัดอบรมให้ความรู้หลักธรรมาภิบาล ยกให้เป็นข้อที่ทุกคนต้องพึงปฏิบัติให้ถูกต้องในการปฏิบัติงาน และจัดทำคู่มือ

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล ข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1

**นักศึกษาลูกศรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รวมถึงกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้นระบบราชการไทยจึงต้องสอดคล้องกับบริบทดังกล่าว จึงมีการนำหลักการบริหารกิจการมาใช้ในการปฏิรูประบบราชการไทย เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2564, หน้า 8) ทั้งเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รวมถึงแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบายสาธารณะ และการทุจริตประพฤติดมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ มีการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) โดยการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 เพื่อให้การจัดระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักกฎหมายและการปกครองในระบบประชาธิปไตย ให้สังคมสามารถมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบบริหารกิจการดังกล่าวด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและให้โอกาสตรวจสอบได้ตลอดจนขยายการให้บริการภาครัฐไปสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วทั่วถึงและเป็นธรรม และนโยบายรัฐบาลที่จะดำเนินการเร่งปฏิรูประบบราชการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพและมีโครงสร้างที่กระชับเหมาะสมสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงบทบาทของภาครัฐจากผู้ปฏิบัติควบคุมมาเป็นผู้สนับสนุน และอำนวยความสะดวก และให้การสนับสนุนดำเนินงานของภาคเอกชนและประชาชน ปรับกระบวนการบริหารราชการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเร่งพัฒนาคุณภาพของข้าราชการให้มีทัศนคติที่เอื้อต่องานบริการประชาชน และเร่งรัดการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ (วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล, 2564, หน้า 18-19) รวมทั้งมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา 3/1 และมาตรา 71/10 (5) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 12) ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาตอนหนึ่งว่า “...ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย พบว่า ระบบการบริหารจัดการในภาครัฐ

ที่ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่สำคัญประการหนึ่งมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่อง การขับเคลื่อนการบริหารจัดการภาครัฐให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การให้บริการประชาชนยังไม่ได้ มาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการและการให้บริการของท้องถิ่น ที่ยังขาดประสิทธิภาพ และความโปร่งใส กระบวนการที่เปิดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การใช้งบประมาณยังไม่เพียงพอ ระบบและกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่าง เสมอภาคและเป็นธรรม ทั้งการขาดธรรมาภิบาลในสังคมไทย ทำให้การทุจริตประพฤติมิชอบยังเป็นปัญหา สำคัญของประเทศ ในช่วง 5 ปีต่อจากนี้ไปจึงเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ต้องเร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ทั้งการ บริหารจัดการภาครัฐให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชน มีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น และวางพื้นฐานเพื่อให้บรรลุตามกรอบเป้าหมายอนาคต ในปี 2579 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2564)

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 เป็นหน่วยงานย่อยของสำนักงานคดีอาญาพระโขนง สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และเป็นองค์กรนำในการใช้กฎหมายเพื่อรักษา ความยุติธรรมให้กับประชาชนและสังคม โดยพนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติ หน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เทียบธรรมและปราศจากอคติทั้งปวง และมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระในการ บริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น โดยมีอัยการสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชา มีภารกิจด้าน การอำนวยความสะดวก การรักษาสันติภาพของรัฐ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมทั้งภารกิจ ที่สำคัญอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายใด ทั้งสำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนด พันธกิจ (Missions) ไว้ตอนหนึ่งว่า “พัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล บุคลากร มีสมรรถนะสูง มีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

ดังนั้น จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษากระบวนการและวิธีการ ประสิทธิภาพ อุปสรรคและปัญหา และ วิธีการแก้ไขอุปสรรคและปัญหา รวมทั้งแนวทางในการพัฒนากระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาศักยภาพการทำงานของข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการวิจัย โดยเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีรายละเอียดดังนี้

1) การวิจัยเอกสาร (documentary research) เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ต่าง ๆ รวมทั้งสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

2) การศึกษาวิจัยสนาม (field research) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

หรือแบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ได้แก่ ข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 จำนวนทั้งหมด 17 คน ประกอบด้วย ข้าราชการอัยการ จำนวน 11 คน และข้าราชการธุรการ จำนวน 6 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

- 1) ข้าราชการอัยการ จำนวน 6 คน ได้แก่ อัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 จำนวน 1 คน, อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด จำนวน 1 คน, อัยการผู้ช่วย จำนวน 3 คน และอัยการอาวุโส จำนวน 1 คน
- 2) ข้าราชการธุรการ จำนวน 4 คน ได้แก่ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ จำนวน 1 คน, นิติกรชำนาญการ จำนวน 2 คน และนักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถาม ข้อกำหนดแน่นอน และใช้คำถามแบบเดียวกัน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเอกสาร (documentary research) เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น รวมทั้งสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยสนาม (Field research) เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถาม ข้อกำหนดแน่นอน และใช้คำถามแบบเดียวกัน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการฝ่ายอัยการ ทั้งจากการจดบันทึกหรือจากเครื่องบันทึกเสียง มาจัดจำแนกเป็นประเด็น ๆ เรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ๓ วิธี คือ ความ สรุปลง บันทึกข้อมูลตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1) กระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 พบว่า กระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ตามหลักการและวิธีการ การบริหาร

กิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Public Governance) ประกอบด้วย 4 แนวคิด หลักธรรมาภิบาล 9 ข้อ และหลักคุณธรรม/จริยธรรม 1 ข้อ (วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล, 2564, หน้า 32-34) ดังต่อไปนี้

(1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

ประสิทธิภาพ (Efficiency) ได้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการประหยัดทรัพยากรที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด โดยการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้กระชับ รวดเร็ว ทันต่อเวลา

ประสิทธิผล (Effectiveness) ปฏิบัติงานตามนโยบายการบริหารงานของอัยการสูงสุด วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Missions) และวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมร่วมของสำนักงานอัยการสูงสุด (LOYALTY) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดี พร้อมปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ มีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

การตอบสนอง (Responsiveness) มีการให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ ตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดี

(2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) สามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยจากประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดี เปิดให้ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) มีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีสามารถสอบถามและขอรับทราบข้อมูลของกระบวนการ ขั้นตอน และความคืบหน้าในการพิจารณาสั่งคดีได้ตลอดระยะเวลาของการดำเนินคดีภายใต้กรอบของกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้ให้อำนาจไว้

หลักนิติธรรม (Rule of Law) มีการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด เป็นไปด้วยความเที่ยงธรรมและเสมอภาค มุ่งอำนวยความยุติธรรมในการดำเนินคดีอาญารักษาผลประโยชน์ของรัฐ ค้ำครองสิทธิและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วปราศจากอคติทั้งปวง มีอิสระในการปฏิบัติงาน และมีความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับดุลพินิจในการปฏิบัติงาน มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐและข้อมูลเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิ หน้าที่ ให้แก่ประชาชน

ความเสมอภาค (Equity) มีการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด

เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในคดี

(3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย

การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) มีการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีข้อสงสัยในทางคดีหรือกฎหมาย สามารถติดต่อสอบถามได้ทางโทรศัพท์และการเข้ามาพบที่สำนักงาน และให้ข้อมูลได้เท่าที่ไม่กระทบต่อการปฏิบัติงาน มีการรับฟังความคิดเห็นระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ในการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน

การกระจายอำนาจ (Decentralization) มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนตามกฎหมายและระเบียบการดำเนินงานคดีอาญาของข้าราชการอัยการ รวมทั้งมีการมอบอำนาจ และกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

(4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย

คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของสำนักงานอัยการสูงสุด โดยยึดหลักความถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ กระตือรือร้นในการทำงาน ตอบสนองความต้องการของประชาชนและให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการทำงานให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม มีการสร้างจิตสำนึกในการรักองค์กร เสียสละเพื่องานส่วนรวม ผู้บังคับบัญชามีความเป็นกลางในการบริหารงาน และยึดมั่นในประมวลจริยธรรมและประมวลจรรยาบรรณของสำนักงานอัยการสูงสุด

2) อุปสรรคและปัญหาในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน

อัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 พบว่า (1) การปฏิบัติงานตามหลักนิติธรรม โดยยึดถือกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ ก็ไม่อาจปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะกรอบระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดี เนื่องจากสำนวนคดีที่สำนักงานได้รับนั้นมีปริมาณมาก เมื่อเทียบกับจำนวนบุคลากรที่มีไม่เพียงพอ และบางคดีข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนมีความยุ่งยากซับซ้อน จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดีเป็นเวลานาน จึงอาจก่อให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานได้

(2) การปฏิบัติงานยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากการทำสำนวนคดีต้องคำนึงถึงการให้ข้อมูลอย่างถูกต้องและไม่เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลในทางคดีทั้งหมดให้ทราบได้

(3) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนในการปฏิบัติว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ควรดำเนินการอย่างไร

3) **วิธีการแก้ไขอุปสรรคและปัญหาในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1** พบว่า (1) ต้องมีการจัดฝึกอบรมข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง และต้องเพิ่มอัตราหรือบรรจุข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการให้มีปริมาณเพียงพอกับภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น

(2) ควรจัดทำระเบียบให้ชัดเจนว่ามีข้อมูลประเภทใด สามารถเปิดเผยได้ในเวลาใด เพื่อเป็นคู่มือให้กับผู้ปฏิบัติงานเบื้องต้น และเพื่อแจ้งให้กับประชาชนผู้มาติดต่อได้รับทราบ และเป็นการทำให้บริการประชาชนเกิดความรวดเร็วขึ้น

(3) ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแนวทางให้ข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการถือปฏิบัติ พร้อมเน้นย้ำให้ทุกคนสนใจศึกษาแล้วนำมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4) **แนวทางในการพัฒนากระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1** พบว่า (1) ให้มีการจัดฝึกอบรมแก่ข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการในการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ และเพิ่มทักษะในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง จัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงานคดี เพื่อลดปริมาณงานที่ค้างค้ำและเพิ่มมากขึ้น

(2) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ หรือแอปพลิเคชัน AGO-Tracking มาใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถติดตามและทราบถึงข้อมูลข่าวสารของการดำเนินคดีต่าง ๆ ได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว

(3) การจัดทำ MOU ระหว่างหัวหน้าของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 หัวหน้าของศาลอาญาพระโขนง และหัวหน้าของสถานีตำรวจนครบาลที่อยู่ในเขตอำนาจ ในบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ พร้อมรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือเกี่ยวกับคดีความอาญา

(4) ต้องปลูกฝังความซื่อสัตย์ สุจริต และการรู้จักพอเพียงให้แก่ข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการรวมทั้งจัดทำคู่มือประมวลจริยธรรมและประมวลจรรยาบรรณของข้าราชการฝ่ายอัยการให้กับข้าราชการฝ่ายอัยการทุกคน พึงยึดถือปฏิบัติได้อย่างครบถ้วน

(5) ต้องให้ข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการได้เข้าใจหลักธรรมาภิบาลว่ามีความสำคัญต่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 อย่างไร และยกให้เป็นข้อที่ทุกคนต้องพึงปฏิบัติให้ถูกต้องในการปฏิบัติงาน และพัฒนาความรู้ ในบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอดเวลา จัดทำคู่มือในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 เป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1

คดีอาญาพระโขนง 1 สามารถนำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาอภิปรายผลการวิจัย ตามประเด็น วัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังต่อไปนี้

1) กระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน

อัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 มีกระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามพันธกิจ (Missions) ที่มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ คู่คุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล บุคลากรมีสมรรถนะสูง มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี และนโยบายการบริหารงานของอัยการสูงสุด มุ่งอำนวยความสะดวกธรรมาภิบาล รักษาผลประโยชน์ของรัฐ และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนด้วยหลักนิติธรรมและบริหารงานด้วยธรรมาภิบาล ตลอดจนแนวทางตามนโยบายการกำกับดูแลขององค์กรที่ดีของสำนักงานอัยการสูงสุด ส่งเสริมให้มีการปรับระบบการปฏิบัติงานในกระบวนการต่าง ๆ ด้วยหลักธรรมาภิบาลตามแนวทางการบริหารงานภาครัฐสมัยใหม่ มีระบบประเมินผลที่ชัดเจนทุกระดับเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ตามตำแหน่งและภาระงาน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสนับสนุน เช่น คำให้สัมภาษณ์ของนักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ กล่าวว่า “สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในหน่วยงานตามนโยบายของสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานงานตามภารกิจด้านการอำนวยความสะดวกธรรมาภิบาล การรักษาผลประโยชน์ของรัฐ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วยการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง รวดเร็ว มีคุณธรรม ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งสำนักงานมีการจัดทำนโยบายกำกับดูแลองค์กร เพื่อให้ข้าราชการใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของวิณา พิงวัฒน์นิกุล, 2564, หน้า 32-34 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Public Governance) ประกอบด้วย 4 แนวคิด หลักธรรมาภิบาล 9 ข้อ และหลักคุณธรรม/จริยธรรม 1 ข้อ ดังต่อไปนี้

1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

ประสิทธิภาพ (Efficiency) ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการประหยัดทรัพยากรที่สำนักงานอัยการสูงสุด กำหนดโดยการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้กระชับ รวดเร็ว ทันต่อเวลา และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ลุล่วง ทันภายในเวลาที่กำหนด เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 กล่าวว่า “ประหยัดและใช้ทรัพยากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้กระชับ รวดเร็ว ทันต่อเวลา” หรือ คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด บางตอนกล่าวว่า “สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ได้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการประหยัดทรัพยากรที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภกร เกษองงค์ (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในสำนักงานคดีอัยการสูงสุด สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า มีการบริหารงานใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีการลดขั้นตอนและระยะเวลา

ในการทำงานเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

ประสิทธิผล (Effectiveness) มีการปฏิบัติงานตามนโยบายการบริหารงานของอัยการสูงสุด วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Missions) และวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมร่วมของสำนักงานอัยการสูงสุด (LOYALTY) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดี พร้อมปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ มีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า “มีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ วางเป้าหมายปฏิบัติงานที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่หรือการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของ Hood (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2564, หน้า 24) มีมาตรฐานและการวัดผลงานที่ชัดเจน ภาครัฐจึงต้องมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของผลงาน และการตรวจสอบจะได้ก็ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน

การตอบสนอง (Responsiveness) มีการให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถตอบข้อซักถามของประชาชนผู้มาติดต่อได้อย่างเข้าใจ และสามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ ตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดีที่มีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า “ตอบสนองความคาดหวัง และความต้องการของประชาชน” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่หรือการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของวิโรจน์ ก่อสกุล (2563) หน้า 89 เป็นการให้บริการ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง การจัดการกับความกังวลของประชาชนในทุกขั้นตอนของการส่งมอบงานบริการหรืออาจกล่าวได้ว่าในการปฏิบัติงานระบบราชการจะต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) สามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยจากประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดี เปิดให้ตรวจสอบการปฏิบัติงาน มีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า “การรายงานและเปิดให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร เกษอังกค์ (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในสำนักงานคดีอัยการสูงสุด สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า มีการบริหารงานรวมถึงรายงานผลตามระยะเวลาที่กำหนดและสามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้

เปิดเผยโปร่งใส (Transparency) มีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีสามารถสอบถามและขอรับทราบข้อมูลของกระบวนการขั้นตอนและความคืบหน้าในการ

พิจารณาสังคมได้ตลอดระยะเวลาของการดำเนินคดีภายใต้กรอบของกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้ให้อำนาจไว้ และสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนการทำงาน โปร่งใสสามารถเปิดเผยข้อมูลการทำงานอย่างมีเหตุมีผลและชอบด้วยกฎหมาย เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีสามารถสอบถามและขอรับทราบข้อมูลของกระบวนการ ขั้นตอน และความคืบหน้าในการพิจารณาสังคมได้ตลอดระยะเวลาของการดำเนินคดีภายใต้กรอบของกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้ให้อำนาจไว้” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารยา แก้วทิม (2563) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการฝ่ายอัยการสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และให้บริการเรื่องข้อมูลข่าวสารตามสิทธิได้รับมอบหมาย โปร่งใสตรงไปตรงมา

หลักนิติธรรม (Rule of Law) มีการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรมและเสมอภาค มุ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินคดีอาญารักษาผลประโยชน์ของรัฐ คุ้มครองสิทธิและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วปราศจากอคติทั้งปวง มีอิสระในการปฏิบัติงานและมีความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ ดุลพินิจในการปฏิบัติงาน มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐและข้อมูลเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิ หน้าที่ ให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดีได้รับความเสมอภาคและการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “ข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ เพื่อให้ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางคดีได้รับความเสมอภาคและการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร เกษอาจค์ (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในสำนักงานคดีอัยการสูงสุด สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดด้วยความชัดเจนต่อประชาชน โดยยึดหลักความถูกต้อง ตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ

ความเสมอภาค (Equity) มีการให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในคดี เช่น คำให้สัมภาษณ์ของนิติกรชำนาญการ กล่าวว่า “หลักความเสมอภาค ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในรัฐธรรมนูญทุกรัฐ และโลกยุคปัจจุบันมีบุคคลหลายเชื้อชาติอยู่ในราชอาณาจักร ทางสำนักงานจึงต้องกำหนดองค์ประกอบให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติต่างกัน เพศ ศาสนา โดยเฉพาะการมีฐานะทางสังคมเศรษฐกิจต่างกันให้มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด”

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญยุทธ พวงกำหยาด (2560) ได้ศึกษา การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลจัดให้มีการปฏิบัติต่อประชาชนผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันทุกคน และคำนึงถึงประชาชนผู้รับบริการให้ได้รับการบริการอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย

การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) มีการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นที่มีข้อสงสัยในทางคดีหรือกฎหมาย ซึ่งสามารถติดต่อสอบถามได้ทั้งทางโทรศัพท์และการเข้ามาพบที่สำนักงาน โดยจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และจะให้ข้อมูลได้เท่าที่ไม่กระทบต่อการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องในคดีสามารถยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมยังสำนักงานได้ มีการรับฟังความคิดเห็นระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานในทุกๆ ขั้นตอน เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า “หากประชาชนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหายหรือฝ่ายผู้ต้องหา มีข้อสงสัย สามารถติดต่อมาที่สำนักงานได้ทั้งทางโทรศัพท์และการเข้ามาพบทางสำนักงานสามารถให้ข้อมูลได้เท่าที่ไม่กระทบต่อการปฏิบัติงาน” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูประบอบราชการของบุญเกียรติ การเวกพันธ์ (2564) หน้า 53 การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานภายในองค์กรและระหว่างองค์กร ซึ่งจะก่อให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม และเกิดลักษณะการทำงานสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) คือ มีทั้งลักษณะการสั่งการจากเบื้องบน (Top-Down) และการนำเสนอจากระดับล่างไปสู่ระดับบน (Bottom-Up) ซึ่งจะทำให้เกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นในหน่วยงานได้

การกระจายอำนาจ (Decentralization) มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนตามกฎหมายและระเบียบการดำเนินงานคดีอาญาของข้าราชการอัยการ มีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ การดำเนินงานให้แก่ข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น คำให้สัมภาษณ์ของผู้ช่วย กล่าวว่า “การมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กรเพื่อความยืดหยุ่นและแก้ไขจุดบกพร่อง” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่ หรือการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของ Denhardt and Denhardt (อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2563, หน้า 91) องค์กรภาครัฐต้องกระจายอำนาจ เพื่อให้การบริการประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย

คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของสำนักงานอัยการสูงสุด โดยยึดหลักความถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ กระตือรือร้นในการทำงาน ตอบสนองความต้องการของประชาชนและให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม มีการสร้างจิตสำนึกในการรักองค์กร เสียสละเพื่องานส่วนรวม ผู้บังคับบัญชามีความเป็นกลางในการบริหารงาน และยึดมั่น

ในประมวลจริยธรรมและประมวลจรรยาบรรณของสำนักงานอัยการสูงสุด เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า “การสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบกับประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพและตามประมวลจริยธรรมข้าราชการฝ่ายอัยการและบุคลากรของ สำนักงานอัยการสูงสุด” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพสุดา แก้วหนองปิง (2562) ได้ศึกษา การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า มีการบริหารโดยยึดหลักคุณธรรม ในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นการบริหารงาน การบริหารคน มุ่งเน้นการให้ความเป็นธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง ช่วยเหลือประชาชน และนำความยุติธรรมมาให้กับประชาชนในคดีต่าง ๆ ให้บริการแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ

2) อุปสรรคและปัญหาในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการ พิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1

1) ปัญหาการปฏิบัติงาน โดยยึดถือกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ ไม่อาจปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะกรอบระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดี เนื่องจากสำนวนคดี ที่ได้รับนั้น มีปริมาณมาก เมื่อเทียบกับจำนวนบุคลากรของสำนักงานที่ไม่เพียงพอ และบางสำนวนคดี ข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนยังมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดีเป็นเวลานาน เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “บางครั้งการปฏิบัติหน้าที่ ตามหลัก นิติธรรม โดยยึดถือกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ ก็ไม่อาจปฏิบัติตามได้ อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะกรอบระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดี เนื่องจากบางครั้ง สำนวนคดีที่สำนักงานอัยการ พิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ได้รับนั้นมีปริมาณมากเมื่อเทียบกับ จำนวนบุคลากรของสำนักงาน ทั้งข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการซึ่งไม่เพียงพอ และบางคดีข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวน มีความยุ่งยากสลับซับซ้อน ซึ่งจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการ พิจารณาสั่งคดีเป็นเวลานาน จึงอาจก่อให้เกิด ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณษา เมืองสนธิ (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านอัตรากำลังที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานทำให้เกิดภาระงานที่มากกว่า จำนวนบุคลากรจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างทั่วถึง

2) ปัญหาการปฏิบัติงานยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล การทำสำนวนคดีต้องคำนึงถึง การให้ข้อมูลอย่างถูกต้องและไม่เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลในทางคดี ทั้งหมดให้ทราบได้ เพราะการดำเนินการดังกล่าวอาจกระทบกับสิทธิของ บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในคดีได้ เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “บางกรณีพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ ธุรการไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลในทางคดีทั้งหมด ให้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับคดีทราบได้ เนื่องจาก การดำเนินการดังกล่าวอาจไปกระทบกับสิทธิของ บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในคดีได้ เช่น พนักงานอัยการหรือ เจ้าหน้าที่ธุรการไม่สามารถเปิดเผยชื่อ ที่อยู่ หรือหมายเลขโทรศัพท์ของพยานฝ่ายผู้เสียหายให้แก่ผู้ต้องหา

ทราบได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปกป้อง คุ่มครองสิทธิ สวัสดิภาพและความปลอดภัยของพยานบุคคลดังกล่าว” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร วงศ์แฝด และวารภรณ์ เทพสมัญญ์พร (2560) ได้ศึกษา ตัวแบบ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลเมืองในจังหวัดท่องเที่ยวอันดามัน ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคการบริหารงานตามหลักความโปร่งใส ข้อมูลข่าวสารในแต่ละครั้งประชาชนก็ยัง รับรู้ไม่ถึงถึง ขาดการปฏิบัติที่แท้จริง ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการให้ความสนใจในการตรวจสอบ อย่างจริงจัง ข้อมูลบางอย่างไม่ได้เปิดเผยอย่างแพร่หลาย ประชาชนไม่ได้รับข้อมูลบางเรื่องเท่าที่ควร

3) ปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา พระโขนง 1 ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น คำให้สัมภาษณ์ของนักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ กล่าวว่า “ปัญหาจากองค์กรและบุคลากรภายในสำนักงานที่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจและขาดจิตสำนึกในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการดำเนินงาน อีกทั้งสำนักงานขาดการ ให้ความรู้แก่บุคลากรในองค์กร” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภภกร เกษอังก์(2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการ ในสำนักงานคดีอัยการสูงสุด สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาของบุคลากร ภายในองค์กรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจและขาดจิตสำนึก ในหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในองค์กร (2) องค์กรขาดการให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอในเรื่องการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในองค์กร

3) วิธีการแก้ไขอุปสรรคและปัญหาในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน อัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1

1) ต้องมีการจัดฝึกอบรมข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง และเพิ่มอัตราหรือบรรจุข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการ ให้มีปริมาณเพียงพอกับภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักนิติธรรม โดยยึดถือกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ จำเป็นที่จะต้องมีการจัดฝึกอบรมพนักงานอัยการและเจ้าหน้าที่ธุรการอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง และจำเป็นที่จะต้องเพิ่มอัตราหรือบรรจุพนักงานอัยการและเจ้าหน้าที่ธุรการให้มีปริมาณเพียงพอกับภาระงาน ที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและรวดเร็วนั้น จะทำให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลสัณห์ ศรียารัตนย (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในยุกระบบราชการ 4.0 กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหลวง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สรรหาหรือรับโอนบุคลากรให้ครบทุกตำแหน่ง เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น พร้อมทำงานให้ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

2) ควรจัดทำระเบียบให้ชัดเจนว่ามีข้อมูลประเภทใด สามารถเปิดเผยได้ในเวลาใด เพื่อเป็นคู่มือให้กับ ผู้ปฏิบัติงานเบื้องต้น และเพื่อแจ้งให้กับประชาชนผู้มาติดต่อได้รับทราบ และเป็นการทำให้การบริการประชาชน เกิดความรวดเร็วขึ้น เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “การปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้นั้น ทางสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ได้อำนวยความสะดวก ให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องในทางคดีสามารถตรวจสอบขั้นตอน กระบวนการและความคืบหน้าในการดำเนินคดี ได้หลายช่องทางไม่ว่าจะเดินทางมาสอบถามด้วยตนเอง ทำเป็นหนังสือหรือทางโทรศัพท์ ซึ่งหากข้อมูลใด ในทางคดีเมื่อเปิดเผยแล้วมิได้ไปกระทบต่อสิทธิหรือความปลอดภัยของบุคคลอื่น ทางสำนักงานก็ได้เปิดเผย ข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้ที่ร้องขอ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นศรัทธาและไว้วางใจต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลสันต์ ศรียารัตนย (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในยุคระบบราชการ 4.0 กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการทำงานเริ่มจากการวางแผนการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ต้องเปิดเผยโปร่งใสสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้ โดยมี แบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน สามารถเข้ามาตรวจสอบได้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และประชาชนได้ประโยชน์ สูงสุด

3) ควรมีการจัดอบรมข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการ พร้อมจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแนวทางให้ข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการถือปฏิบัติ และพร้อมเน้นย้ำ ให้ข้าราชการฝ่ายอัยการทุกคนศึกษาแล้วนำมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการอาวุโส กล่าวว่า “สำนักงานอัยการสูงสุด น่าจะจัดทำคู่มือการนำหลักธรรมาภิบาลในด้านต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน เพื่อมอบให้บุคลากรได้นำมาศึกษาและเป็นแนวทาง ในการทำงานต่อไป” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพสุดา แก้วหนองปิง (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผลการการวิจัยพบว่า ควรมีการให้ความรู้หรือชักชวนความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติให้กับบุคลากรใหม่ ๆ และควรมีการจัดกิจกรรม/ โครงการเพื่อส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในทุกปี

4) แนวทางในการพัฒนากระบวนการและวิธีการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ ปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1

1) ควรให้มีการจัดฝึกอบรมแก่ข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการในการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจ และเพิ่มทักษะในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง และจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงานคดี เพื่อลดปริมาณงาน ที่ค้างค้ำและเพิ่มมากขึ้น เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “(1) มีการจัดการ ฝึกอบรมให้แก่พนักงานอัยการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ และเพิ่มทักษะในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง สอดคล้อง ตามหลักนิติธรรม (2) จัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงานคดี เพื่อลดปริมาณงานที่ค้างค้ำ ทั้งนี้

การพิจารณาสิ่งคดีให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ก็ย่อมทำให้คดีเข้าไปสู่การพิจารณาของศาลอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่ความทุกฝ่ายในคดี” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณษา เมืองสนธิ(2562) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีการปรับโครงสร้างองค์กร เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารงาน และเพิ่มอัตรากำลังให้มีจำนวนเพียงพอรองรับปริมาณงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นที่พึงพอใจ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างทั่วถึง

2) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ หรือแอปพลิเคชัน AGO-Tracking มาใช้ในการปฏิบัติงาน ในสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถติดตามและทราบถึงข้อมูลข่าวสารของการดำเนินคดีต่าง ๆ ได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็ว ทั้งยังเป็นการช่วยประหยัดเวลา ลดขั้นตอนในการทำงานและเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า “มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การนำระบบแอปพลิเคชันมาใช้เพื่อให้สามารถติดตามและทราบถึงข้อมูลของการดำเนินคดีต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและรวดเร็ว สอดคล้องตามหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยประหยัดเวลา ลดขั้นตอนในการทำงานและเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทอดเกียรติไพศาลอัชพงษ์ (2559) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

3) การจัดทำ MOU ระหว่างหัวหน้าสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 หัวหน้าศาลอาญาพระโขนง และหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาลที่อยู่ในเขตอำนาจ ในบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ พร้อมรับฟังความคิดเห็น และปรึกษาหารือเกี่ยวกับคดีความอาญา เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า “จัดทำ MOU ระหว่างหัวหน้าพนักงานอัยการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 กับหัวหน้าบังคับบัญชาของศาลอาญาพระโขนง และหัวหน้าผู้บังคับบัญชาของสถานีตำรวจนครบาลที่อยู่ในเขตอำนาจของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ในส่วนบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ เพราะความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กร โดยเฉพาะหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมนั้น หากเป็นความสัมพันธ์ที่ดีแล้ว ผลต่อกระบวนการยุติธรรมก็จะเกิดประสิทธิผลที่ดีที่สุดที่มอบความสงบสุขให้แก่สังคม” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑิรา มีรสและสุนทร สุวรรณละออง (2559) ได้ศึกษา รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด: กรณีศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมภาคส่วนต่าง ๆ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันได้ มีความสามารถในการจัดบริการสาธารณะให้มีประสิทธิผลสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่งเสริมศักยภาพของการพัฒนาในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

4) ต้องปลูกฝังความซื่อสัตย์ สุจริต และการรู้จักพอเพียงให้แก่ข้าราชการอัยการและข้าราชการธุรการ รวมทั้งจัดทำคู่มือประมวลจริยธรรมและประมวลจรรยาบรรณของข้าราชการฝ่ายอัยการให้กับข้าราชการฝ่ายอัยการทุกคน เพื่อพึงยึดถือปฏิบัติได้อย่างครบถ้วน เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า

“ปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ความมีอิสระในหัวใจ โดยไม่ต้องห่วงกลัวต่อสิ่งใด และการรู้จักพอเพียง นอกจากนั้น จัดทำคู่มือที่เกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการฝ่ายอัยการและบุคลากรของสำนักงานอัยการสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแจกจ่ายให้แก่บุคลากรของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 และถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้มีการมอบรางวัลเป็นแรงจูงใจให้แก่ข้าราชการ ฝ่ายอัยการและเจ้าหน้าที่บุคลากรทุกท่านที่พึงยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมได้อย่างครบถ้วน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทอดเกียรติ ไพบูลย์อภัย (2559) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ควรนำระบบคุณธรรมมาใช้อย่างจริงจัง ในทุกสำนักงานเขต

5) ต้องให้ข้าราชการอัยการและข้าราชการตุลาการได้เข้าใจหลักธรรมาภิบาลว่ามีความสำคัญอย่างไร โดยการจัดอบรมและให้ความรู้หลักธรรมาภิบาล และยกให้เป็นข้อที่ทุกคนต้องพึงปฏิบัติให้ถูกต้องในการปฏิบัติงาน พัฒนาความรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอดเวลา และจัดทำคู่มือในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางให้ได้ยึดถือนำไปปฏิบัติ เช่น คำให้สัมภาษณ์ของอัยการผู้ช่วย กล่าวว่า “นอกจากสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 จะต้องทำความเข้าใจในโครงสร้างการทำงานขององค์กรแล้วจะต้องให้บุคลากรทุกคนได้เข้าใจหลักธรรมาภิบาลด้วยว่ามีความสำคัญต่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 อย่างไร และยกให้เป็นข้อที่ทุกคนต้องพึงปฏิบัติให้ถูกต้องในการทำงานของแต่ละวัน และพัฒนาความรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอดเวลาด้วย” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณษา เมื่องสนธิ์ (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม กิจกรรมเรื่องหลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรมขององค์กรในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาพระโขนง 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) จากการวิจัยพบว่า มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้อย่างดี แต่ยังมีด้านหลักนิติธรรมที่ไม่อาจปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัด เพราะกรอบระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคดี ปริมาณสำนวนคดีและข้าราชการฝ่ายอัยการไม่เพียงพอ และการทำสำนวนสอบสวนบางครั้งข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนมีความยุ่งยาก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ระยะเวลานานในการพิจารณาสั่งคดี ผู้บังคับบัญชาควรเพิ่มกรอบระยะเวลาในการทำสำนวนการสอบสวนที่มีความยุ่งยากให้กับข้าราชการอัยการผู้ปฏิบัติงาน และควรเพิ่มจำนวนข้าราชการฝ่ายอัยการให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานภายในสำนักงาน เพื่อไม่ให้ก่อให้เกิดความล่าช้าในการสั่งคดีและเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องเหมาะสม

2) จากการวิจัยพบว่า ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ควรให้ความรู้โดยการอบรมภายใน

สำนักงานให้ข้าราชการฝ่ายอัยการยึดถือปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลสัณห์ ศรียารัณย. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในยุคระบบราชการ 4.0 กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาญยุทธ พวงกำหยาด. (2560). การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1. วารสารจันทร์เกษมสาร, 23(44), 54-59.
- ถาวร วงศ์แฝด และวารภรณ์ เทพสมัญญ์พร. (2560). ตัวแบบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร เทศบาลเมืองในจังหวัดท่องเที่ยวอันดามัน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 13(1), 277-281.
- ทิพสุดา แก้วหนองปง. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กรมสอบสวนคดีพิเศษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เทอดเกียรติ ไพศาลอัษฎพงษ์. (2559). ประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกรุงเทพมหานคร. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 5(1), 30-31.
- นภาพร เกษอาจค์. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในสำนักงานคดีอัยการสูงสุด สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด. การศึกษาค้นคว้าอิสระโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. (2564). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- มณฑิรา มีรส และสุนทร สุวรรณละออง. (2559). รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัด: กรณีศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 24(44), 111-114.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2563). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการและนวัตกรรมในองค์การ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2564). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- สุพรรณษา เมืองสนธิ์. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. การศึกษาค้นคว้าอิสระโครงการรัฐประศาสนศาสตร

มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2560-2564. ค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2564, จาก [https://www.nesdc.
go.th/main.php?filename=develop_issue](https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=develop_issue)

อารยา แฉวทิม. (2563). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการ
จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง